

Bava Metzia (23b)

בָּעוּ מִיָּנִיהַ מֵרַב שֵׁשֶׁת — [The Rabbis] inquired of Rav Sheishess: מִנֵּן הָיָה סִימָן — Is the number of items found together considered a *siman*, או לא הָיָה סִימָן — or is it not considered a *siman*?

Rav Sheishess responds:

אָמַר לָהֶם רַב שֵׁשֶׁת — Rav Sheishess said to them: תִּנְיִתוּהָ — You have learned the answer to this in a Baraisa, which states: מֵצָא כְּלֵי כֶּסֶף — If one found silver vessels, וְכְלֵי נְחוּשֶׁת — or copper vessels, גָּסְטְרוֹן שֶׁל אֲבָר — or broken pieces of lead, וְכָל כְּלֵי מֵתָכוֹת — or any metal vessels, הָרִי זֶה לֹא יִחְזִיר — he should not return these to any claimant, עַד שְׂיִתֵּן — until [the claimant] provides a *siman*, או עַד שְׂיִכְוִין מִשְׁקָלוֹתֵי — or until he states their weight accurately.

Rav Sheishess concludes:

וּמַדְמִשְׁקֵל הָיָה סִימָן — Now, since the weight of a lost object is considered a *siman*, מִדָּה וּמִנֵּן — its size its number is also considered a *siman*.

Bava Metzia (Baraisa 24a)

וְאֵלֵינוּ הֵן כְּלֵי חֲדָשִׁים שֶׁלֹּא שִׁבְעָתָהּ הָעֵינַן — And these are the new vessels to which the eye has not grown accustomed, שְׂאִינוּ חַיִּב לְהַכְרִיז — which [the finder] is therefore not obligated to announce. כְּגוֹן — For example, בְּדֵי מַחְטִין וְצִינוּרִיּוֹת — rods of needles and spinning forks, וּמַחְרוּזוֹת שֶׁל קַרְדּוּמוֹת — and strings of axes. כָּל אֵלֵינוּ שֶׁאִמְרוּ — Regarding all these objects that they have said are unidentifiable, אֵימָתֵי מוּתָרִים — when are they permitted to the finder to keep? בְּזִמְנוֹ שֶׁמֵּצְאוֹ אֶחָד אֶחָד — When he found them one by one; אֲבָל מֵצְאוֹ שְׁנַיִם שְׁנַיִם — But if he found them two by two, חַיִּב לְהַכְרִיז — he is obligated to announce them.

Bava Metzia (Baraisa 25a)

אֲבָל שֶׁל מְלֶךְ אֶחָד — But in the case of coins of one king דְּכֹלָהוּ כִּי הִדְדֵי נִינְהוּ — where all [the coins] are of equal size, אַף עַל גַּב דְּמִנְחֵי אֶהְדְּדֵי — then even though they are lying upon one another הָרִי אֵלֵינוּ שְׁלוֹ — these belong to [the finder], אֵימַר אֶתְרַמוּי אֶתְרַמֵּי — for we may say it just so happened וּבְהִדְדֵי הִדְדֵי נִפֹּל — that the coins fell together.

אֶפִּילוּ שֶׁל מְלֶךְ אֶחָד — Even identically sized coins of one king, which are stacked one directly upon the other, נִמְי מְכָרִיז — [the finder] must also announce.

The Gemara raises an objection:

מֵאֵי מְכָרִיז — What does [the finder] announce? מִנֵּן — Seemingly, the number of coins he found. The owner can then identify them by describing their arrangement. מֵאֵי אִירְנָא תְּלִתָּא — But if that is so, why does the Mishnah discuss a case of three coins? אֶפִּילוּ תְּרִין נִמְי — Even two should also have to be announced, for in that case, too, the owner can identify them by describing their arrangement! — ? —

The Gemara answers:

אָמַר רַבִּינָא — Ravina said: טְבַעָא מְכָרִיז — [The finder] announces merely that he found coins, without mentioning the number. The owner must then state how many coins he lost — in addition to their arrangement — in order to reclaim them. Since two coins cannot be identified by their number, the finder may keep them.

מחטים

שלחן ערוך (רסב, טז, מלשון הרמב"ם) - המוצא מחטים וצינורות ומסמרים וכיוצא בהם, מצאם אחת אחת הרי אלו שלו, שנים שנים או יותר חייב להכריז, שמנין סימן.

מטבעות

שלחן ערוך (רסב, יב) - מצא שלשה מטבעות זה על גב זה והם עשויים כמגדל או שהיו אחד מכאן ואחד מכאן ואחד על גביהם כדי שאם יכניס קיסם ביניהם ינטלו בבת אחת חייב להכריז.

תוספות (בבא מציעא כה. ד"ה והוא) - במה שעשויין כמגדלין ידעינן דדרך הינוח הוה, ובתרי לא סגי דטבעא מכריז. סמ"ע (רסב, כה) - כיון שמצאן מונחין באופן זה כמגדל ודאי לאו דרך נפילה באה שמה באקראי אלא בדרך הנחה בכוון, משום הכי צריך להכריז (אבל שנים מונחים זה על זה בדרך זה אין מזה ראייה וכמ"ש בסמוך והטעם דלמא איתרמי ונפלו כך), ויכריז מטבעות מצאתי והוא יאמר סימן מנין, ומפני שמיעוט רוב שנים והרי גם הוא הכריז מטבעות מצאתי לשון רבים משום הכי בשנים לא הוה סימן עד שיאמר שלשה הן.

למה לא חיישינן שהמחטים נפלו ואינו יודע מנינם

דרכי משה - דוקא מטבעות שדרך בני אדם לשאת אצלם ודרכן לאבדן דרך נפילה לכך בעינן כמגדל, אבל מחטין וכיוצא בו שדרך לשאת רק הצריך להן והוא יודע מנינן ומדקדק בכך, ועל כן מנין הוה סימן.

סמ"ע (רסב, לב) - אפילו מצא הרבה מהן כשהן מונחין הרבה אחת אחת הוה דרך נפילה ואין בו סימן והן של מוצאן, אבל כשמצאן מונחים זוגות שנים שנים הוה ליה ס' הינוח. [וכן על ש"ך (רסב, ה), וט"ז].

למה סגי בשני בדים ולא בשני מטבעות

רא"ש (כד.) - חייב להכריז מחטין וצינורות וקרדומות מצאתי והלה אומר בדין היו ושנים היו. פלפולא חריפתא - לא דמי לשטרות דלעיל ומטבע דלקמן דבעינן שלש, משום דמיעוט רבים שנים ולא הוה שנים סימן, דהכא שאני דאומר גם כן בדין היו וזה לא הכריז אלא מחטין. [ועל גם ביאור הגר"א רסב, כג].

כסף משנה (רמב"ם טז, א) - על דינו [של הרמב"ם] יש לתמוה אמאי במצא שנים חייב להכריז מאי שנא ממצא שני מטבעות דאפילו עשויין כמגדל אינו חייב להכריז.

סמ"ע (רסב, לב) - אפילו לא מצא אלא שני זוגות הוה מנינם סימן דיאמר ארבע מצאת והיו מונחים זוגות זוגות, והוא הדין אם מצא שלשה מונחים יחד וידוע שהונחו כאן חייב להכריז דאיכא סימן במנין.

פתחי חושן (ה, סקכ"ג) - אף על פי שבשטרות ומטבעות אמרו שבפחות משלשה אין המנין סימן, כתב המאירי שדוקא בשטרות ומטבעות שמזכיר בהכרזה שטרות מצאתי, וכיון שהוא לשון רבים בפחות משלשה אין המנין סימן, אבל כשהוא מכריז שם כלי אף מנין שנים הוא סימן (וצ"ע בשטרות למה צריך להזכיר לשון רבים ולא סגי בהכרזת שם שטר, ואילו במחט די בהכרזת שם מחט).

תורה האבידה (ז, ט) - צריך המוצא להכריז רק דמין פלוני מצאתי... אבל לא יכריז קופסאות שימורים ממין פלוני מצאתי. [וכן על השבת אבידה כהלכה (ד, סקט"ו)].

שערי ציון (רסב, יב) - אף בזמן הזה שמכריזים מצאתי כסף, ולא מטבעות או שטרות מצאתי, אם נמצאו ב' מטבעות או שטרות מונחים זה על גב זה, אף שאין חשש כשנותן סימן ששתי מטבעות היו שמא כיון המנין... מכל מקום אין זה סימן דדילמא הזדמן כן שנפלו זה על זה והמאבד סבור שנפלו ונתפזרו ומתאש. אם נפלו ב' שטרות מקופלות, דאז ודאי שלא נתפזרו על ידי הנפילה המאבד לא מתאש.

שו"ת מהריל דיסקין (מב, מח) - סבירא לה להרמב"ם דאיכא סיניף אחר לפי שמנין שנים שנים מצוי יותר בעולם משארי המנינים, והגדירו ה חכמים מהאי טעמא דשנים לא חשיב מנין לסימן, וזהו רק במעות שנטל אתו בדרך הזדמנות או כמה שיש לו, מה שאין כן חפצים אלה דלתשמישן הם נקחים ומדקדק במנינם כמה ליטול בדידהו אין בידינו להכריע כלל שמנין שנים מצוי מהם בעולם יותר ממנין שלשה שהרי אפשר ששנים מהם אינם מספיקים על פי רוב לפי ההצטרות להם.

כשאין מנין סימן

פתחי חושן (ה, ט) - וגם מנין אינו סימן אלא בדרך הינוח ולא בדרך נפילה. [וכן על תורת האבידה ז, ט].
פתחי חושן (ה, סקכ"ג) - ונראה שבזמננו אין דרך לידע מנין מחטין ומסמרים.
תורת האבידה (ז, ח) - כיום שדברים במשקל מסויים (כגון קופסאות שימורים ממין מסויים או חבילו סוכר וכיוצא) או במדה מסויימת (כגון מעילים או חליפות הנמכרות או כובעים או נעליים) הרבה כאלה יש, אין המשקל או המדה של אותם דברים נחשבים לסימן. וכן שם היצרן הרשום.